

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny

Rok szkolny 2018/2019

Szkoła Podstawowa nr 9
w Skierniewicach

Nauka w szkołach powinna być prowadzona w taki sposób, aby uczniowie uważali ją za cenny dar, a nie za ciężki obowiązek.

Autor: Albert Einstein

Uaktualniony i ujednolicony tekst programu został uchwalony przez Radę Rodziców w dniu 25.09. 2018 roku, po uzgodnieniu stanowiska z Radą Pedagogiczną w dniu 13.09.2018 roku, oraz z przedstawicielami Samorządu Uczniowskiego.

SZKOLNY PROGRAM WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY

został opracowany na podstawie:

- ◆ Załącznika nr 1 rozporządzenia MEN z dnia 15 lutego 1999 r. (Dz. U. Nr 14 z 23 lutego 1999 r., poz. 129),
- ◆ Konstytucji RP,
- ◆ Ustawy o systemie oświaty (Dz. U. Nr 67 z 1996 r. poz. 329 z póź. zm.)
- ◆ Ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (tekst jednolity Dz. U. z 1998 r. Nr 106, poz. 668 z póź. zm.), ustawy i rozporządzenia MEN (zwłaszcza Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 roku Prawo Oświatowe oraz Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej); □
- ◆ Rozporządzenia MEN w sprawie ramowego statutu,
- ◆ Konwencji o Prawach Dziecka,

Spis treści

- I. Wprowadzenie
- II. Diagnoza potrzeb uczniów, rodziców i nauczycieli
- III. Identyfikacja problemu
- IV. Cele ogólne
- V. Cele szczegółowe
- VI. Powinności wychowawcze nauczycieli, innych pracowników szkoły, rodziców.
 1. Powinności nauczyciela
 2. Szczególne powinności wychowawcy
 3. Powinności rodziców
 4. Szkoła proponuje rodzicom
- VII. Główne zadania szkoły w zakresie profilaktyki i wychowania ze względu na etap kształcenia
 1. Na etapie edukacji klas I – III szkoły podstawowej
 2. Na etapie klas IV – VI szkoły podstawowej
 3. Na etapie edukacji klas VII – VIII i klas gimnazjum
- VIII. Sposoby realizacji treści programu
- IX. Metody i formy służące do realizacji programu
- X. Wartości preferowane w działaniach wychowawczych
 1. Rozwój społeczny
 2. Rozwój intelektualny
 3. Rozwój moralny
- XI. Cele wychowania
- XII. Obszary działań profilaktycznych
- XIII. Zadania i działania osób odpowiedzialnych za realizację programu
- XIV. Bezpieczeństwo uczniów i higiena pracy, nauki oraz opieki.

I. Wprowadzenie

Szkolny program wychowawczo -profilaktyczny funkcjonujący w Szkole Podstawowej nr 9 adresowany jest do uczniów, rodziców i wychowawców klas, a także pozostałych pracowników szkoły.

Należy pamiętać, że wychowanie dzieci zależy w głównej mierze od rodziców, a szkoła odgrywa rolę wspierającą. W budowaniu świata wartości dziecka główną rolę odgrywa dom rodzinny. W szkole natomiast na wychowanie wpływ mają wszyscy: koledzy, grupy rówieśnicze, nauczyciele, pracownicy placówki.

Uwzględniając dotychczasowe tradycje, szanując poglądy rodziców, trzeba próbować zaangażować jak najwięcej członków społeczności dla wspólnego realizowania programu wychowawczo-profilaktycznego, który polega na pokazywaniu dzieciom właściwej drogi życiowej.

Celem wychowania jest wszechstronnie dojrzały człowiek. Celem profilaktyki jest wspomaganie wychowania i kompensowanie jego niedostatków. Poprzez swoje działanie zapobiegawcze i korekcyjne, działania profilaktyczne tworzą warunki do sprawnej realizacji procesu wychowawczego.

Głównym celem naszego programu jest przygotowanie dziecka do tego, by lepiej radziło sobie z rozwiązywaniem problemów, rozumiało siebie, potrafiło powiedzieć „nie” oraz w sposób harmonijny i asertywny współżyć z innymi. Chcemy, aby nasi uczniowie poznali podstawowe zasady dbania o własne zdrowie, potrafili udzielić pierwszej pomocy swoim kolegom, dbali o bezpieczeństwo swoje i innych w różnych sytuacjach.

Program realizowany będzie przez różnego rodzaju działalność taką jak: wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i profilaktyczną skierowaną nie tylko do uczniów, ale całej społeczności szkolnej, a także do rodziców i opiekunów.

Uwzględnione w powyższym programie działania, kładą szczególny nacisk na kształtowanie osobowości dziecka i wspieranie jego rozwoju. Wynika to z przekonania, że jednym z podstawowych źródeł problemów wychowawczych oraz nieprzystosowania społecznego dziecka, są deficyty rozwoju emocjonalnego oraz nieprawidłowa adaptacja do ról i warunków życiowych.

Zapewnienie dzieciom zdrowia i prawidłowego rozwoju stanowi podstawowe zadanie, przed którym stoją rodzice i nauczyciele.

Proponowany program wychowawczo - profilaktyczny wychodzi naprzeciw temu zadaniu.

II. Diagnoza potrzeb uczniów, rodziców i nauczycieli

Diagnozy dokonano w oparciu o:

- Analizę dokumentów szkolnych takich jak: dzienniki lekcyjne, plany wychowawców poszczególnych klas, sprawozdania z pracy specjalistów
- Ankietę dotyczącą sytuacji wychowawczej poszczególnych klas
- Ankietę przeprowadzoną wśród rodziców, nauczycieli i uczniów
- Materiały zgromadzone przez uczniów w ramach projektu edukacyjnego
- Analizę sprawozdań składanych przez wychowawców klas na zakończenie każdego szkolnego półrocza
- Obserwację zachowań uczniów
- Specjalistyczną literaturę

Diagnoza obejmowała między innymi:

- Problemy młodzieży zauważane na terenie szkoły
- Problemy edukacyjne
- Problemy zgłaszane przez rodziców i nauczycieli
- Sytuacje problemowe sygnalizowane przez samych uczniów
- Problemy zdrowotne
- Problemy sygnalizowane przez kuratorów sądowych, policjantów i pracowników socjalnych

III. Identyfikacja problemu

Na podstawie analizy środowiska szkolnego stwierdzono, że w pracy wychowawczej i profilaktycznej szkoły należy skoncentrować się na następujących kwestiach:

1. Przygotowanie do życia w rodzinie i w środowisku.
2. Zachowania agresywne w relacjach z rówieśnikami i osobami dorosłymi.
3. Wulgarnie zachowania dzieci i młodzieży zarówno w szkole, jak i poza nią
4. Kultura osobista

5. Umiejętności intrapersonalne i interpersonalne.
6. Poczucie bezpieczeństwa i miłej, akceptującej atmosfery w szkole.
7. Problemy z dyscypliną i stosowaniem w praktyce praw i obowiązków ucznia
8. Problematyka uzależnień.
9. Seksualność człowieka.
10. Niepowodzenia szkolne i ich konsekwencje.
11. Samorządność uczniowska.
12. Bezpieczeństwo i higiena warunków nauki, wychowania i opieki.

IV. Cele ogólne

1. Kreowanie własnej osobowości i gotowość do samorozwoju .
2. Rozwijanie kompetencji społecznych.
3. Komunikowanie się i współpraca z innymi.
4. Kształtowanie wartości moralnych, społecznie pożądanych postaw i zachowań.
5. Wzmacnianie poczucia bezpieczeństwa uczniów naszej szkoły.
6. Kształtowanie postaw sprzyjających wzmacnianiu zdrowia własnego i innych ludzi.
7. Ograniczanie czynników ryzyka, szczególnie: trudności w nauce, złej sytuacji materialnej, niedojrzałości emocjonalnej, problemów interpersonalnych.
8. Kształtowanie umiejętności prowadzenia zdrowego stylu życia.
9. Przeciwdziałanie przemocy fizycznej i psychicznej.
10. Wypracowanie przez nauczycieli wspólnego modelu wymagań i postępowania wobec uczniów.

V. Cele szczegółowe

Uczeń:

- zna uniwersalne normy i wartości, internalizuje je tworząc swój system wartości, potrafi dokonać pozytywnych wyborów autorytetów;
- potrafi podjąć decyzję w sprawie dalszej edukacji;
- jest kreatywny;
- umie dokonywać wyborów i ponosić ich konsekwencje;
- potrafi asertywnie rozwiązywać konflikty i konstruktywnie radzi sobie z problemami;
- umie radzić sobie w sytuacjach związanych ze stresem
- rozpoznaje i wyraża własne emocje
- powinien rozpoznawać sytuacje ryzykowne, wiedzieć: gdzie i kiedy szukać pomocy;
- respektuje granice w relacjach szkolnych;
- dba o swoje zdrowie, zna swój organizm i zasady zdrowego stylu życia;
- jest przygotowany do pełnienia ról w społeczeństwie;
- umie żyć w atmosferze tolerancji, szacunku i godności dla siebie i drugiego człowieka z uwzględnieniem potrzeb osób niepełnosprawnych,
- umie porozumiewać się i współpracować z innymi;
- zna i szanuje historię, kulturę i tradycję narodową z jego regionalnym bogactwem;
- czuje się obywatelem świata, interesuje się sprawami związanymi z problemami współczesnego świata;
- czuje się odpowiedzialny za stan środowiska naturalnego i podejmować działania, aby je chronić;
- efektywnie korzysta z nowoczesnych środków informatycznych z zachowaniem cyberetykiety ;

VI. Powinności wychowawcze nauczycieli, innych pracowników szkoły, rodziców.

1. Powinności nauczyciela:

- Wspiera indywidualny rozwój ucznia
- Wdraża uczniów do pełnienia różnych ról społecznych
- Wzbudza u uczniów ciekawość świata
- Traktuje ucznia w sposób podmiotowy
- Inspiruje do podejmowania samodzielnych, twórczych działań

- Motywuje uczniów do samopoznania i rozwoju
- Wspiera uczniów w ich życiowych problemach
- Buduje atmosferę tolerancji, wzajemnego szacunku, oczekuje poszanowania własnej godności oraz szanuje godność innych
- Jasno formułuje swoje myśli i precyzyjnie określa swoje oczekiwania
- Jest specjalistą w swojej dziedzinie
- Zna i przestrzega obowiązujące w szkole zasady
- Organizuje wraz z zespołem klasowym życie kulturalne klasy, szkoły
- Swoją wiedzę i doświadczeniem dzieli się z innymi
- Uczestniczy w spotkaniach zespołu nauczycieli specjalistów
- Doskonali swoje umiejętności i kompetencje.
- Uczestniczy w wewnątrzszkolnym doskonaleniu w zakresie rozpoznawania wczesnych objawów używania substancji psychoaktywnej oraz szkolnej interwencji profilaktycznej
- Zna i stosuje procedury dotyczące bezpieczeństwa uczniów w szkole i poza nią.

2. Szczególne powinności wychowawcy:

- Opracowuje w oparciu o program wychowawczy z elementami profilaktyki klasowy plan wychowawczy.
- Podejmuje systematyczne wysiłki zmierzające do wytworzenia prawidłowej atmosfery wspólnoty klasowej.
- Uczestniczy we wszystkich sytuacjach ważnych dla klasy.
- Czuwa nad postępami w nauce i frekwencją uczniów.
- Koordynuje udzielanie pomocy psychologiczno – pedagogicznej dla uczniów na terenie szkoły.
- Utrzymuje stały kontakt z rodzicami, jest otwarty na ich potrzeby i propozycje.
- Zna sytuację pozaszkolną ucznia.
- Organizuje klasowe zebrania z rodzicami.
- Wzbogaca wiedzę rodziców na temat wychowania i profilaktyki.
- Prowadzi prawidłowo i systematycznie dokumentację klasową.

3. Powinności rodziców:

- Każdy z rodziców powinien uczestniczyć w życiu szkoły i klasy.
- Rodzice i nauczyciele współpracują ze sobą w sprawach kształcenia i wychowania. Współpraca dotyczy w szczególności:
 - uzyskiwania jak najlepszych wyników nauczania, kontrolowania odrabianych prac domowych, przygotowania do zajęć lekcyjnych i sprawdzianów,
 - właściwego wyboru przez uczniów dalszej drogi kształcenia.
- Rodzic powinien się zapoznać z podstawowymi szkolnymi procedurami dotyczącymi sprawowania opieki nad dzieckiem
- Każdy rodzic powinien uczestniczyć w zebraniach rodziców i prelekcjach poświęconych sprawom wychowawczym i profilaktycznym.
- Rodzice zobligowani są do kontrolowania obecności na zajęciach lekcyjnych i zajęciach dodatkowych , powinni zawiadamiać wychowawcę o powodach nieobecności ucznia.
- Każdy rodzic powinien dbać o odpowiedni strój i wygląd dziecka.

4. Szkoła proponuje rodzicom:

- systematyczne spotkania w czasie Dni Otwartych, w trakcie których rodzice mają możliwość porozmawiania ze wszystkimi nauczycielami uczącymi dziecko;
- prelekcje specjalistów na temat wychowania i profilaktyki;
- prelekcje specjalistów na temat rozpoznawania wczesnych objawów używania środków i substancji psychoaktywnych, a także suplementów diet i leków w celach innych niż medyczne oraz postępowania w takich przypadkach;
- pomoc w poszerzaniu wiedzy na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży;
- stały kontakt zarówno telefoniczny jak i przez E-dziennik;

- możliwość zapoznania się z różnymi działaniami uczniów np. wystawy prac, akademie, apele okolicznościowe itp.;
- możliwość współorganizowania imprez klasowych i szkolnych;
- możliwość aktywnego uczestniczenia w życiu szkoły poprzez działalność w Radzie Rodziców oraz wpływania na podejmowane przez nią decyzje .
- na terenie szkoły działa Stowarzyszenie Rodziców i Nauczycieli „Dziewiątka”.

VII. Główne zadania szkoły w zakresie profilaktyki i wychowania ze względu na etap kształcenia

1. Na etapie edukacji klas I – III

- a) Wspomaganie rozwoju psychofizycznego dziecka, w tym dziecka o specjalnych i specyficznych potrzebach i możliwościach.
- b) Zapewnienie warunków do optymalnego rozwoju dziecka.
- c) Nauka aktywnego uczestnictwa w grupie rówieśniczej, w życiu rodziny i dalszego środowiska z zachowaniem bezpieczeństwa własnego i innych.
- d) Rozwijanie poczucia więzi z grupą rówieśniczą, rodziną, środowiskiem lokalnym, ojczyzną.
- e) Rozbudzanie motywacji do działań prozdrowotnych poprzez rozpoznawanie czynników mających wpływ na zdrowie, dobre samopoczucie i prawidłowy rozwój człowieka.

2. Na etapie klas IV – VI

- a) Wspomaganie rozwoju psychofizycznego uczniów, w tym uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych z uwzględnieniem ich możliwości i potrzeb.
- b) Rozwijanie umiejętności zespołowego życia i działania – bycie uczniem, bycie kolegą.
- c) Rozwijanie umiejętności planowania pracy własnej i w zespole.
- d) Rozwijanie umiejętności skutecznego porozumiewania się z innymi ludźmi. Akceptowanie ludzi mimo różnic (np. kulturowych, zdrowotnych, wyznaniowych...).
- e) Kształcenie zachowań prozdrowotnych, zdobywanie wiedzy na temat czynników mających wpływ na zdrowie i rozwój człowieka.
- f) Kształtowanie człowieka ogólnie wykształconego, przygotowanego do życia we współczesnym świecie:
 - świadomego kontynuatora dziedzictwa kulturowego,
 - członka społeczności lokalnej,
 - obywatela kraju ojczystego i świata.

3. Na etapie edukacji klas VII – VIII i III klas gimnazjum

- a) Wspomaganie rozwoju psychofizycznego uczniów, w tym uczniów o specjalnych i specyficznych potrzebach edukacyjnych.
- b) Rozwijanie umiejętności zespołowego życia i działania – bycie uczniem, bycie kolegą.
- c) Budzenie szacunku wobec drugiego człowieka. Tolerancja i akceptacja drugiego człowieka mimo różnic (np. kulturowych, zdrowotnych, wyznaniowych...).
- d) Rozbudzanie wewnętrznej potrzeby uczenia się i doskonalenia, odkrywania świata, badania relacji między różnymi zjawiskami i dziedzinami działalności człowieka.
- e) Uczenie samodzielności, brania odpowiedzialności za siebie i innych.
- f) Wspieranie w osiąganiu własnych celów życiowych poprzez rzetelną pracę.
- g) Rozbudzanie motywacji do działań prozdrowotnych poprzez rozpoznawanie czynników mających wpływ na zdrowie, dobre samopoczucie oraz na prawidłowy rozwój człowieka.
- h) Kształtowanie człowieka ogólnie wykształconego, otwartego, przygotowanego do życia we współczesnym świecie:
 - świadomego kontynuatora dziedzictwa kulturowego,
 - członka społeczności lokalnej,
 - obywatela kraju ojczystego i świata.

VIII. Sposoby realizacji treści programu

Realizacja programu odbywać się będzie w ramach:

- Edukacji w kl. I – III prowadzonych przez nauczycieli wychowawców
- zajęć edukacyjnych w kl. IV – VI prowadzonych przez nauczycieli poszczególnych przedmiotów oraz wychowawców
- zajęć edukacyjnych w kl. VII – VIII oraz w klasach gimnazjalnych prowadzonych przez nauczycieli poszczególnych przedmiotów oraz wychowawców
- godzin wychowawczych
- zajęć pozalekcyjnych prowadzonych przez szkołę
- zajęć warsztatowych i ćwiczeń grupowych prowadzonych przez wychowawców, psychologa i pedagoga szkolnego oraz zaproszonych gości
- organizowania apeli okolicznościowych i akcji charytatywnych
- projektów edukacyjnych
- redagowania gazetki szkolnej
- zamieszczania na stronie internetowej informacji i artykułów dla rodziców i uczniów

W jego realizację powinna być zaangażowana cała społeczność szkolna:

- dyrektor szkoły
- pedagog szkolny
- psycholog szkolny
- wychowawcy świetlicy szkolnej
- samorząd uczniowski
- nauczyciele, pedagodzy specjalni i wychowawcy klas
- nauczyciele specjaliści: logopeda, rehabilitant, terapeuta pedagogiczny
- administracja i personel obsługi
- pielęgniarka szkolna
- rodzice

IX. Metody i formy służące do realizacji programu

1. Ankiety diagnostyczne i ewaluacyjne kierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców.
2. Aktywne metody dydaktyczne stosowane w trakcie omawiania danego problemu, wyzwalające własną inicjatywę np. burza mózgów, drama – inscenizacja, praca w grupach, debaty „za i przeciw”.
3. Pogadanki tematyczne, mini wykłady – jako formy przekazywania wiedzy i informacji.
4. Filmy wideo dotyczące omawianej problematyki.
5. Konkursy i zawody.
6. Apele porządkowe i okolicznościowe.
7. Projekty edukacyjne.
8. Audycje radiowe z wykorzystaniem szkolnego radiowęzła
9. Gazetka szkolna i informator dla rodziców
10. Strona internetowa szkoły i konto na FB.
11. Wycieczki przedmiotowe.
12. Lekcje biblioteczne i współpraca z innymi bibliotekami.
13. Spotkania z ciekawymi ludźmi.
14. Przedstawienia profilaktyczne.
15. Debaty tematyczne.
16. Prelekcje i inne formy doskonalenia wiedzy i umiejętności wychowawczych .
17. Udział w imprezach kulturalnych, społecznych, charytatywnych.
18. Koła zainteresowań i koła przedmiotowe.
19. Praca samorządowa.

Zaproponowane metody i formy należy stosować zgodnie z przekazywanymi treściami oraz z wiekiem uczniów.

X. Wartości preferowane w działaniach wychowawczych

Biorąc pod uwagę opinie rodziców, uczniów i nauczycieli naszej szkoły oraz specyfikę placówki w działaniach wychowawczych będziemy kładli szczególny nacisk na rozwój społeczny, intelektualny i moralny ucznia.

1. Rozwój społeczny

Działania wychowawcze będą podejmowane w celu kształcenia u uczniów umiejętności:

- skutecznego porozumiewania się w różnych sytuacjach, prezentacji własnego punktu widzenia i brania pod uwagę poglądów innych ludzi (kształtowanie zachowań asertywnych),
- efektywnego współdziałania w zespole i pracy w grupie, budowania więzi międzyludzkiej, podejmowanie indywidualnych i grupowych decyzji,
- konstruktywnego rozwiązywania konfliktów i problemów społecznych, negocjowania.

2. Rozwój intelektualny

Działania wychowawcze zmierzać będą do kształtowania umiejętności:

- planowania, organizowania i oceniania procesu własnego uczenia się, przyjmowania coraz większej odpowiedzialności za siebie i własne dokonania,
- poszukiwania, porządkowania i wykorzystywania informacji z różnych źródeł oraz efektywnego posługiwania się techniką informacyjną,
- odnoszenie do praktyki zdobytej wiedzy oraz tworzenia potrzebnych doświadczeń i eksperymentów,
- rozwoju sprawności umysłowych oraz osobistych zainteresowań.

3. Rozwój moralny

W działaniach wychowawczych szczególnie ważne będzie:

- budzenie wrażliwości, tolerancji wobec innych
- wspomaganie uczniów w dążeniu do samodzielności osądów i działań moralnych,
- kształtowanie umiejętności łączenia wymiaru indywidualnego i społecznego w dziedzinie moralnej, czyli pogodzenia dążeń do dobra własnego z dobrem innych, odpowiedzialności za siebie i za innych.

XI. Cele wychowania

1. W sferze rozwoju intelektualnego

- a) przekazywanie wiedzy i kształcenie umiejętności przewidzianych programem nauczania w stopniu, na jaki pozwalają zdolności i predyspozycje uczniów (usprawnianie niezaburzonych funkcji, korygowanie nieprawidłowości, kompensowanie braków rozwoju psychofizycznego),
- b) wdrażanie do rozwijania zainteresowań i uzdolnień,
- c) stwarzanie warunków do poznawania otaczającej rzeczywistości,
- d) kształtowanie umiejętności:
 - uczenie się z wykorzystaniem różnych źródeł wiedzy i technik naukowych,
 - zastosowania wiedzy w praktyce,
 - wypowiedzania się i budowania struktur myślowych.

2. W sferze rozwoju fizycznego

- a) kształtowanie sprawności fizycznej stosownie do możliwości ucznia (usprawnianie niezaburzonych funkcji fizycznych, korygowanie nieprawidłowości rozwojowych, kompensowanie braków w rozwoju fizycznym),
- b) przekazywanie wiedzy na temat funkcjonowania organizmu człowieka, kształcenie nawyków troszczenia się o swoje zdrowie poprzez poznawanie zasad zdrowego stylu życia, (profilaktyka uzależnień)
- c) zachęcanie do swobodnej ekspresji plastycznej, ruchowej i fizycznej.

3. W sferze rozwoju zdolności kojarzenia i spostrzegania,

- a) rozwijanie umiejętności koncentracji i obserwacji,
- b) ćwiczenie pamięci i zdolności kojarzenia,
- c) uwrażliwianie zmysłów.

4. W sferze rozwoju emocjonalnego

- a) pomoc w poznaniu samego siebie,
- b) kształtowanie wrażliwości na uczucia innych,
- c) kształtowanie umiejętności:
 - wyrażania swoich emocji w sposób ogólnie akceptowany,
 - samokontroli,
 - dokonywania samooceny,
 - bezpośredniego i otwartego wyrażania sądów, oczekiwań, pragnień.

5. W sferze rozwoju moralnego i duchowego

- a) kształtowanie umiejętności:
 - oceny własnych zachowań,
 - rozróżniania dobra i zła w sytuacjach codziennych,
 - wyznaczania sobie celów i dążenia do ich realizacji,
 - autoprezentacji
- b) kształtowanie krytycyzmu wobec wzorców proponowanych przez środki masowego przekazu,
- c) kształtowanie poczucia odpowiedzialności,
- d) poszanowanie dla dorobku kultury, miejsc ważnych dla pamięci narodowej, postaci i wydarzeń historycznych, świąt narodowych i dla symboli narodowych
- e) kształcenie twórczej postawy.

6.W sferze rozwoju społecznego

- a) kształtowanie poczucia przynależności do grupy i współodpowiedzialność za jej działanie,
- b) kształtowanie umiejętności współtworzenia i respektowania norm grupowych,
- c) rozumienie pojęć: norma, prawo, obowiązek, odpowiedzialność, tolerancja, godność,
- d) kształcenie umiejętności nawiązywania właściwych relacji z innymi (kształtowanie celowego i skutecznego sposobu komunikowania się i odnoszenia się w sposób poprawny do innych, postawa asertywności),
- e) rozwijanie świadomości dotyczącej roli osób znaczących i autorytetów,
- f) rozwijanie roli i świadomości rodziny w życiu człowieka,
- g) rozwijanie samorządności,
- h) rozwijanie odpowiedzialności za siebie i innych oraz uwrażliwianie na potrzeby i trudności innych ludzi,
- i) kształtowanie postawy szacunku i zrozumienia wobec innych osób,
- j) budowanie atmosfery wzajemnego szacunku w społeczności lokalnej,
- k) przygotowanie do aktywnego (w miarę istniejących możliwości) udziału w życiu społecznym,
- l) stwarzanie warunków do prawidłowej adaptacji wychowanków w społeczeństwie.

XII. Obszary działań profilaktycznych

Obszar 1 - Zachowania agresywne i przemoc w szkole

Cel szczegółowy - Ograniczanie i eliminowanie zachowań agresywnych i przemocy w szkole

Zadania:

- monitorowanie stanu przemocy i agresji w szkole;
- nabycie przez nauczycieli i uczniów wiedzy na temat mechanizmów, rodzajów zachowań agresywnych i sposobów radzenia sobie z agresją;
- prowadzenie i organizowanie zajęć profilaktycznych dla uczniów naszej szkoły;
- organizowanie pomocy indywidualnej i zespołowej dla ofiar i sprawców agresji;

- ustalanie konsekwencji dla sprawców agresji i monitorowanie podjętych działań wychowawczych na terenie klasy i szkoły.
- właściwe reagowanie na zachowania agresywne

Obszar 2 - Kontakt ucznia z substancjami psychoaktywnymi

Cel szczegółowy - Opóźnienie wieku inicjacji i ograniczenie kontaktów z używkami

Zadania:

- zdiagnozowanie stanu zagrożenia uczniów;
- dostarczanie adekwatnej wiedzy na temat używek i skutków zachowań ryzykownych;
- pomoc w rozwijaniu ważnych umiejętności społecznych;
- kierowanie uczniów z grup ryzyka do specjalistów;
- promowanie samodzielności i zaangażowania uczniów w zdobywanie wiedzy.

Obszar 3 - Relacje nauczyciel - uczeń

Cel szczegółowy - Nawiązywanie pozytywnych relacji między nauczycielami i uczniami, budowanie autorytetów i profesjonalizacja kadry

Zadania:

- podnoszenie kwalifikacji personelu w zakresie zachowań ryzykownych;
- profesjonalizacja kadry oraz podnoszenie kwalifikacji dotyczących pracy z dziećmi posiadającymi opinie i orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego;
- podnoszenie kompetencji w zakresie relacji nauczyciel-uczeń, nauczyciel-rodzic;
- ustalenie jasnych reguł w relacjach nauczyciel – uczeń;
- obiektywne i podmiotowe traktowanie ucznia;
- nabywanie i wykorzystanie umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej;
- reagowanie w sytuacjach rozpoznania zachowań ryzykownych;
- reagowanie w sytuacjach niepowodzeń szkolnych.

Obszar 4 - Alternatywa dla używek – zagospodarowanie czasu wolnego

Cel szczegółowy - Umożliwienie rozwoju zainteresowań i zdolności uczniów

Zadania:

- stwarzanie możliwości podejmowania działań alternatywnych poprzez zaangażowanie uczniów w działania pozytywne;
- wskazanie uczniom możliwości organizowania sobie czasu wolnego w sposób ciekawy, racjonalny oraz rozwijający osobowość.

Obszar 5 - Współpraca z instytucjami lokalnymi

Cel szczegółowy - Integrowanie oddziaływań szkolnych i lokalnych

Zadania:

- uczestnictwo w lokalnych działaniach profilaktycznych;
- włączanie instytucji lokalnych w szkolne działania profilaktyczne;
- poszukiwanie źródeł dofinansowania dla szkolnych działań profilaktycznych;
- współpraca z instytucjami pomagającymi określić deficyty w rozwoju uczniów z niepowodzeniami szkolnymi i udzielić specjalistycznych wskazówek dotyczących dalszej pracy .

Obszar 6 - Kultura osobista

Cel szczegółowy – Wdrażanie podstawowych zasad dobrego wychowania w szkole i domu.

Zadania:

- zapoznanie uczniów z pojęciem kultury osobistej, regułami dobrego wychowania i zachowania;
- zapoznanie się z wzorcem zachowań w środowisku uczniów;

- zobowiązanie rodziców do kształtowania u dzieci właściwych zachowań;
- wskazywanie uczniom pozytywnych wzorców do naśladowania;
- wdrażanie prawidłowych zachowań w grupie rówieśniczej;
- promowanie taktowności, tolerancyjności, uczynności oraz prawidłowych reakcji w sytuacjach konfliktowych.

Obszar 7 - Tolerancja i integracja

Cel szczegółowy – Wdrożenie uczniów do osiągnięcia dyspozycji do szanowania cudzych przekonań, upodobań i działań jako obowiązek moralny każdej jednostki. Dążenie do prawidłowego współżycia w społeczeństwie.

Zadania:

- wykształcenie umiejętności prawidłowego prezentowania swoich poglądów i przekonań oraz ich obrony
- przyjmowanie właściwych postaw względem innych poglądów, a nie względem osób
- tolerowanie indywidualności innych przy zachowaniu swojej odrębności;
- uczenie wzajemnych relacji zgodne z potrzebami i możliwościami każdego ucznia w szczególności uczniów niepełnosprawnych.

Obszar 8 – Umiejętności intrapersonalne i interpersonalne

Cel szczegółowy: Rozwój osobowościowego dziecka w wieku szkolnym.

Zadania:

- rozpoznawanie swoich możliwości,
- dążenie do ukształtowania adekwatnego obrazu swojej osoby
- uczenie się sposobów usprawniania swoich słabych stron
- hierarchizowanie swoich celów życiowych i sposoby ich osiągnięcia
- przyjmowanie odpowiedzialności za własne działania
- dążenie do osiągnięcia sukcesów i godzenie się z napotkanymi trudnościami
- rozwijanie świadomości dotyczącej roli osób znaczących.

Obszar 9 - Korzystanie z technologii informacyjnej. Niwelowanie negatywnego wpływu gier komputerowych. Dbanie o nawiązywanie i utrzymywanie relacji międzyludzkich.

Cel szczegółowy – Korzystanie z technologii informacyjnej w sposób bezpieczny. Cyberetykieta.

Zadania:

- ukazanie uczniom zagrożeń związanych z umieszczaniem w Internecie materiałów dotyczących prywatnego życia i danych osobowych
- wyposażenie uczniów w umiejętności informatyczne polegające na zarządzaniu kontami na portalach społecznościowych
- wskazywanie na zagrożenia związane z fałszywymi obrazami internetowych relacji między ludźmi
- dbanie o poziom i jakość wypowiedzi w internecie
- uzmysłowienie uczniom, że ich działania w sieci wywierają wpływ na innych
- uświadomienie uczniom, że nie pozostają anonimowi oraz ukazanie konsekwencji działań niezgodnych z prawem

Obszar 10 - Niepowodzenia szkolne i ich konsekwencje

Cel szczegółowy – Zapobieganie i reagowanie na niepowodzenia szkolne.

Zadania:

- wyposażenie uczniów w umiejętność samodzielnego uczenia się
- wykształcenie umiejętności dokonywania właściwej samooceny
- motywowanie uczniów do nauki
- zapewnienie uczniom prawidłowych relacji z nauczycielami
- zachęcanie uczniów do szukania pomocy
- rozpoznawanie i radzenie sobie z presją rówieśniczą
- identyfikowanie źródeł stresu i skutków jego działania.
- przyjmowanie postawy asertywnej oraz adekwatne reagowanie na krytykę, atak i namowy

- rozpoznawanie sytuacji sprzyjających zachowaniom ryzykownym
- przewidywanie konsekwencji własnych zachowań

Obszar 11 - Profilaktyka prozdrowotna

Cel szczegółowy – Dbanie o właściwy rozwój psychofizyczny ucznia.

Zadania:

- dostarczenie wiedzy uczniom na temat zdrowego stylu życia, funkcjonowania swojego organizmu oraz prawidłowego rozwoju w tym seksualnego;
- wyposażenie ucznia w wiedzę i umiejętności pozwalające uchronić się przed niepożądanymi zachowaniami związanymi z seksualnością człowieka.
- ukazanie uczniom prawidłowych zachowań związanych z bliskością z drugim człowiekiem
- kształtowanie postawy empatycznej i akceptującej odmienność i inność
- stwarzanie warunków do harmonijnego rozwoju
- uczestniczenie w akcjach propagujących zdrowy styl życia
- uświadomienie uczniom konsekwencji niezdrowego stylu życia;
- dbałość o bezpieczeństwo swoje i innych w różnych sytuacjach oraz umiejętność udzielenia pierwszej pomocy
- szanowanie nawyków żywieniowych, gromadzenie wiedzy na temat diet i konieczności ich stosowania

Obszar 12 – Samorządność

Cel szczegółowy- Otworzenie organu samorządności na wszystkich uczniów

- zapoznanie uczniów z zasadami samorządności
- przygotowanie i przeprowadzenie diagnozy potrzeb uczniów i głosów uczniowskich
- przeprowadzenie wyborów do Samorządu Uczniowskiego
- przygotowanie i przeprowadzenie debat, dyskusji na wybrane tematy (debaty, dyskusje, diagnoza potrzeb i głosów uczniowskich).

XIII. Zadania i działania osób odpowiedzialnych za realizację programu

Dyrektor szkoły

Zadania	Działania
1. Posiada podstawową wiedzę z zakresu profilaktyki	○ podejmuje samodoskonalenie w zakresie profilaktyki
2. Wspiera działania profilaktyczne szkoły	○ ustala zakres preferowanych szkoleń dofinansowuje podejmowane przez nauczycieli szkolenia ○ kontroluje realizację programu profilaktycznego szkoły ○ uwzględnia problematykę profilaktyki w planach doskonalenia rady pedagogicznej ○ współpracuje z organem prowadzącym w zakresie realizacji programów profilaktycznych ○ kontroluje realizację zadań profilaktycznych prowadzonych przez nauczycieli i pracowników szkoły
3. Współpracuje ze środowiskiem lokalnym	○ ustala formy współpracy z rodzicami

Pedagog szkolny

Zadania	Działania
1. Diagnozuje problemy wychowawcze, rodzinne, interpersonalne (oraz inne) na terenie szkoły oraz uczestniczy w ich rozwiązywaniu	<ul style="list-style-type: none"> ○ zapoznaje się z fachową literaturą, analizuje raporty dotyczące zagrożeń uzależnieniami dzieci i młodzieży na terenie Skierniewic ○ opracowuje wraz z zespołem narzędzie diagnostyczne i procedurę badawczą do szkolnego programu wychowawczego i profilaktyki ○ koordynuje przeprowadzanie badań ○ analizuje wyniki badań, opracowuje wnioski i zapoznaje z nimi Radę Pedagogiczną oraz rodziców ○ prowadzi rozmowy z uczniami i ich rodzicami ○ rozpoznaje środowisko rówieśnicze, grupy nieformalne ○ rozpoznaje środowisko rodzinne uczniów ○ powołuje i koordynuje prace Zespołów nauczycieli i wychowawców ds. uczniów znajdujących się w trudnej sytuacji wychowawczej
2. Diagnozuje przyczyny niepowodzeń szkolnych u uczniów oraz uczestniczy w procesie ich wyrównywania	<ul style="list-style-type: none"> ○ współpracuje z nauczycielami w określaniu braków w wiadomościach u poszczególnych uczniów ○ kieruje uczniów na badania psychopedagogiczne ○ określa sposoby wyrównywania braków w wiadomościach u uczniów ○ wykrywa przyczyny i podejmuje działania zapobiegające niepromowaniu do następnej klasy ○ pracuje z uczniami wykazującymi braki edukacyjne ○ pracuje w zespole powołanym do pracy
3. Współpracuje z instytucjami lokalnymi	<ul style="list-style-type: none"> ○ kieruje uczniów do specjalistów ○ utrzymuje stały kontakty z pedagogami szkolnymi ze szkół z terenu Skierniewic ○ organizuje spotkania ze specjalistami na terenie szkoły ○ współpracuje z policją, kuratorami sądowymi, domami dziecka, opieką społeczną i innymi organizacjami świadczącymi pomoc dziecku ○ koordynuje udział szkoły w programach profilaktycznych miasta Skierniewice ○ organizuje pomoc materialną
4. Prowadzi profilaktykę szkolną	<ul style="list-style-type: none"> ○ koordynuje działania szkolnego programu wychowania i profilaktyki ○ zapoznaje się z oczekiwaniami rodziców, nauczycieli i uczniów ○ udziela wsparcia wychowawcom klas ○ organizuje grupy wsparcia dla nauczycieli i uczniów ○ współprowadzi zajęcia profilaktyczno – wychowawcze ○ koordynuje, realizuje programy profilaktyczne na terenie szkoły
5. Podejmuje działania edukacyjne wśród uczniów i rodziców	<ul style="list-style-type: none"> ○ poszerza wiedzę uczniów i rodziców na temat prawidłowego rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży ○ rozwija i wzmacnia umiejętności psychologiczne i społeczne uczniów ○ kształtuje u uczniów umiejętności życiowe takie jak: samokontrola, radzenie sobie ze stresem, rozpoznanie i wyrażanie własnych emocji, ○ kształtuje krytyczne myślenie i wspomaga uczniów w podejmowaniu decyzji w sytuacjach trudnych, ○ zapoznaje uczniów z obowiązującymi procedurami bezpieczeństwa w szkole, ○ zapoznaje rodziców i uczniów z konsekwencjami prawnymi związanymi z naruszeniem przepisów z ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii
6. Interweniuje w sytuacjach kryzysowych	<ul style="list-style-type: none"> ○ diagnozuje zaistniałe sytuacje kryzysowe ○ udziela pomocy dzieciom ○ wraz z zespołem opracowuje i podejmuje działania zgodne z procedurą postępowania w sytuacjach kryzysowych

Psycholog szkolny

Zadania	Działania
1. Diagnozuje problemy wychowawcze, rodzinne, interpersonalne (oraz inne) na terenie szkoły oraz uczestniczy w ich rozwiązywaniu	<ul style="list-style-type: none"> ○ prowadzi konsultacje z pedagogiem szkolnym i wychowawcami ○ opracowuje wraz z zespołem narzędzie diagnostyczne i procedurę badawczą do szkolnego programu wychowawczego i profilaktyki ○ diagnozuje środowisko rodzinne ○ diagnozuje stan zagrożenia sytuacjami kryzysowymi na terenie klas ○ prowadzi rozmowy z uczniami i ich rodzicami, a także systematyczne zajęcia terapeutyczne ○ pracuje w Zespole nauczycieli i wychowawców ds. uczniów znajdujących się w trudnej sytuacji wychowawczej
2. Interweniuje w sytuacjach kryzysowych	<ul style="list-style-type: none"> ○ diagnozuje zaistniałe sytuacje kryzysowe ○ udziela doraźnej pomocy dzieciom ○ udziela porad i wsparcia rodzicom i nauczycielom ○ kieruje uczniów do specjalistów
3. Wspiera działania profilaktyczne szkoły	<ul style="list-style-type: none"> ○ prowadzi indywidualne zajęcia z dziećmi z grup ryzyka ○ publikuje artykuły na stronie internetowej szkoły ○ współpracuje przy opracowywaniu i ewaluacji szkolnego programu wychowawczego i profilaktyki

Nauczyciel

Zadania	Działania
1. Podejmuje samodoskonalenie	<ul style="list-style-type: none"> ○ określa swój stan wiedzy ○ uczestniczy w szkoleniach ○ zapoznaje się z dostępną literaturą z zakresu wychowania i profilaktyki
2. Organizuje czas wolny uczniów	<ul style="list-style-type: none"> ○ organizuje konkursy, imprezy szkolne, wycieczki, koła zainteresowań w tym sportowe ○ prowadzi świetlicę szkolną ○ opiekuje się organizacjami młodzieżowymi i wolontariatem
3. Dostarcza wzorców konstruktywnego stylu życia	<ul style="list-style-type: none"> ○ swoim postępowaniem daje przykład uczniom;
4. Diagnozuje stan zagrożenia w zespole klasowym	<ul style="list-style-type: none"> ○ przeprowadza ankiety diagnostyczne ○ poznaje uczniów poprzez: bieżącą obserwację ich zachowań, rozmowy indywidualne i dyskusje grupowe
5. Podejmuje działania w sytuacjach kryzysowych	<ul style="list-style-type: none"> ○ prowadzi rozmowy z uczniami i rodzicami ○ wdraża procedury bezpieczeństwa ○ kieruje uczniów do niezbędnych specjalistów
6. Wspiera uczniów w sytuacjach niepowodzeń szkolnych.	<ul style="list-style-type: none"> ○ kontroluje postępy uczniów w nauce ○ współpracuje z nauczycielami specjalistami, ○ ustala przyczyny niepowodzeń szkolnych i pomaga w ich niwelowaniu, ○ konstruuje i realizuje Indywidualny Program Edukacyjno Terapeutyczny oraz Kartę Indywidualnych Potrzeb z planem działań wspierających
7. Pozyskuje rodziców do realizacji zadań z zakresu wychowania i profilaktyki	<ul style="list-style-type: none"> ○ organizuje zajęcia edukacyjne dla rodziców ○ prowadzi indywidualną pracę z rodzicami ○ integruje rodziców w ramach zespołu klasowego ○ przygotowuje rodziców do prowadzenia profilaktyki domowej

Samorząd uczniowski

Zadania	Działania
1. Rozpoznaje oczekiwania uczniów wobec szkoły samorządu uczniowskiego 2. Aktywizuje społeczność uczniowską do działań na rzecz szkoły i własnego rozwoju 3. Włącza przedstawicieli samorządu do działań wychowawczych i profilaktycznych	<ul style="list-style-type: none"> ○ koordynuje wybory do samorządów klasowych ○ gromadzi informacje na temat oczekiwań uczniów w zakresie działalności klasy, szkoły ○ prezentuje własne oczekiwania na radzie pedagogicznej za pośrednictwem opiekuna samorządu ○ opracowuje i przedstawia propozycje działań wynikających z potrzeb uczniów ○ określa zadania do realizacji przez samorzady i zespoły klasowe ○ realizuje ustalone zamierzenia ○ redaguje gazetki szkolne, stronę WWW szkoły, konto na FB ○ współprowadzi konkursy tematyczne ○ organizuje apele i imprezy szkolne ○ przeprowadza diagnozę potrzeb uczniów i głosu uczniów

Pielegniarka szkolna

Zadania	Działania
1. Podnosi wiedzę i kwalifikacje w zakresie profilaktyki 2. Upowszechnia wiedzę wśród uczniów, rodziców i nauczycieli 3. Diagnozuje stan zdrowia uczniów 4. Udziela indywidualnych porad zdrowotnych uczniom	<ul style="list-style-type: none"> ○ bierze udział w kursach doskonalących ○ zapoznaje się z najnowszymi publikacjami ○ uczestniczy w zajęciach dydaktycznych ○ udostępnia materiały dotyczące promowania zdrowego stylu życia i zachowań ryzykownych ○ publikuje artykuły na stronie internetowej szkoły lub w gazetce szkolnej ○ współorganizuje konkursy tematyczne ○ kontroluje stan zdrowia i higienę uczniów ○ prowadzi badania przesiewowe ○ udziela porad rodzicom ○ kieruje do specjalistów ○ udziela pomocy uczniom w sytuacjach kryzysowych

Pracownicy biblioteki szkolnej

Zadania	Działania
1. Podnosi wiedzę i kwalifikacje w zakresie wychowania i profilaktyki 2. Upowszechnia wiedzę wśród uczniów, rodziców i nauczycieli 3. Współpracuje z bibliotekami z terenu miasta	<ul style="list-style-type: none"> ○ bierze udział w kursach doskonalących ○ zapoznaje się z najnowszymi publikacjami ○ udostępnia fachową literaturę nauczycielom, uczniom i rodzicom ○ gromadzi i opracowuje materiały dotyczące zagadnień związanych z profilaktyką ○ współpracuje w organizowaniu konkursów ○ organizuje spotkania w bibliotekach

Administracja i personel obsługi

Zadania	Działania
1. Współpracują w realizacji programu wychowawczego i profilaktycznego szkoły	<ul style="list-style-type: none">○ traktują uczniów i rodziców podmiotowo○ reagują w sytuacjach problemowych

XIV. Bezpieczeństwo uczniów i higiena pracy, nauki oraz opieki.

Szczególne uwagi należy poświęcić bezpieczeństwu uczniów. W tym celu szkoła będzie:

- podejmować współpracę z instytucjami, aby podnosić bezpieczeństwo dzieci i młodzieży w tym ochrony przeciwpożarowej.
- organizować zajęcia edukacyjne, na których uczniowie zostaną zapoznani z podstawowymi zasadami bezpieczeństwa w różnych sytuacjach życiowych oraz w sytuacjach zagrożenia życiem i zdrowia, a także w sytuacjach nadzwyczajnych.
- zapewniać wszystkim uczniom bezpieczne i higieniczne warunki nauki, wychowania i opieki, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb uczniów z niepełnosprawnościami.
- kłaść nacisk na przygotowanie do bezpiecznego i rozsądnego korzystania z narzędzi i urządzeń technicznych, bezpiecznego organizowania zajęć ruchowych, bezpiecznego poruszania się po drogach.
- przygotowywać uczniów do bezpiecznego korzystania ze środków komunikacji, zapobiegania i przeciwdziałania sytuacjom problemowym, a także kształtowanie umiejętności utrzymywania ładu i porządku wokół siebie i w miejscu zabawy oraz nauki.
- dostarczać wiedzy na temat osób i instytucji świadczących pomoc w trudnych sytuacjach
- dostarczać wiedzy z zakresu prawa dotyczącego postępowania w sprawach nieletnich
- przeciwdziałać ryzykownym zachowaniom seksualnym organizując między innymi zajęcia ze specjalistami
- propagować wiedzę na temat prawnych i moralnych skutków posiadania, zażywania i rozprowadzenia środków psychoaktywnych
- rozwijać umiejętności radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych, niesienia pomocy dotkniętymi nimi osobom oraz minimalizowanie ich negatywnych skutków
- rozwijać świadomość dotyczącej prawa do prywatności, w tym do ochrony danych osobowych oraz ograniczonego zaufania do osób poznanych w sieci i w rzeczywistości.

Pedagog szkolny Aneta Nowak